

Η αξία της ευχαριστιακής και της μοναστικής σύναξης (Δημήτρης Ιωάννου, Φιλόλογος - Συγγραφέας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το έργο ωστόσο του καθενός δοκιμάζεται «εν πυρί» κάθε φορά που συγκεντρώνεται η Εκκλησία, που συγκροτείται η σύναξη, η απλή έστω συνάθροιση των αδελφών για να τεθούν ίσως διάφορα προβλήματα κλπ. Ο πατήρ Αιμιλιανός μιλά για την μεγάλη αξία των συνάξεων της αδελφότητας και αναφέρει το παράδειγμα κάποιου Γέροντα που, ενώ είχε ελάχιστους αδελφούς στο μοναστήρι του, οργάνωνε τις συνάξεις με μεγάλη επισημότητα, σαν να συμμετείχαν πολλοί πατέρες. «(Οι συνάξεις) είναι οι στιγμές της μεγάλης αλήθειας, κατά τις οποίες παρουσιάζεται γυμνή η κατάσταση της αδελφότητας. Δεν είναι τυχαίο εξάλλου το φαινόμενο, μοναχοί να εγκαταλείπουν το μοναστήρι μετά τις συνάξεις».

Με άλλα λόγια η αδελφότητα καθιστά έκδηλη την πνευματική της κατάσταση στις συνάξεις, φαίνεται ό,τι είναι εκεί ακριβώς. Ή μάλλον, τότε είναι που τα κρύφια του καθενός, ακόμη και αν δεν πάρει τον λόγο, ακόμη και αν τηρεί δήθεν σιωπή, αποκαλύπτονται, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η σύναξη έχει στο ελάχιστο ιεροεξεταστικό ή δικανικό χαρακτήρα. Απλώς αποβαίνει για κάθε αδελφό καθρέφτης του εαυτού του, κατανοεί αν έχει εναρμονιστεί με το κοινό πνεύμα ή όχι (και είναι θλιβερό ότι στον κόσμο, αμέσως μετά το πέρας της Λειτουργίας, οι ενορίτες σκορπίζουν στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, αδιαφορώντας ενίοτε ο ένας για τον άλλο). Όπως το Πάσχα, αν δεν μπορείς να φιλήσεις το πρόσωπο του εχθρού σου, δεν μπορείς και να το γιορτάσεις αληθινά, έτσι και την σύναξη των αδελφών, που είναι και αυτή μια λαμπρινή, κατά κάποιο τρόπο, ώρα, θα πρέπει να την χαίρεται κανείς ως εορτή. Ως απόρροια τους μυστηριακού γεγονότος της Ευχαριστίας, ως λειτουργία μετά την Λειτουργία, όπως είπε κάποιος. Ειδάλλως, μόνος σου, δίχως την παραμικρή επίπληξη, θα καταλάβεις την «αλήθεια» σου, και θα προβληματιστείς.

Και πρέπει να λειτουργεί κανείς με γνώμονα πάντοτε αυτό ακριβώς το εκκλησιολογικό πνεύμα. «Αν κάποιος θέλει να εργαστεί περισσότερο, ας το κάνει, αλλά να μην υπερβαίνει τα όρια της ευλογίας που του έχει δοθεί». Τίποτε δεν γίνεται άνευ ευλογίας πνευματικού πατρός, μήτε η πολλή προσευχή. Διαβάζουμε βέβαια ότι μερικοί μοναχοί που είχαν φλογερό ζήλο, και ζούσαν μέσα σε αδελφότητες δίχως ιδιαίτερα αυστηρό μοναχικό πρόγραμμα, παρακινήθηκαν από τους ίδιους τους προϊσταμένους τους να αλλάξουν περιβάλλον, για να αγωνιστούν περισσότερο. Οι γέροντές τους διέκριναν ότι ο ζήλος τους ήταν πράγματι από τον

Θεό. Σε άλλες όμως περιπτώσεις οι διακριτικοί Πατέρες ανέκοψαν αυτόν τον ζήλο, γιατί διέγνωσαν ότι υποκινούνταν από τον εγωισμό. Εν πάση περιπτώσει, ζητεί κανείς «ευλογία» από τον προεστώτα, επερωτά με πίστη τον πνευματικό, και πράττει αναλόγως. Ο όλος ασκητικός βίος πρέπει να είναι διαπερασμένος από τον Λόγο του Θεού, και αυτό θα πει η λέξη «ευλογία». Να γίνει η ίδια η ζωή μας «λόγος», να «λογοποιηθεί», να αποβεί χαρμόσυνο μήνυμα και όχι διάθεση για προβολή και εγωλατρεία.

Δίχως αυτό το εκκλησιολογικό πνεύμα, δεν μπορεί να προσέρχεται κανείς στο Άγιο Ποτήριο. «Δεν μπορείτε να κοινωνήσετε, αν έχετε μιλήσει μετά το Απόδειπνο (=αν δεν σεβάστηκε δηλαδή κανείς την ησυχία του άλλου), αν έχετε λυπήσει έναν αδελφό, αν έχετε κατακρίνει κάποιον, αν στην εκκλησία (=την κοινή σύναξη, όπου παρίσταται ο ίδιος ο Θεός και η κοινότητα των αγίων) στέκεστε με απρέπεια και ραθυμία. Η Θεία Ευχαριστία απαιτεί προετοιμασία». Η προετοιμασία αυτή συνίσταται ασφαλώς στην αγάπη, η οποία όμως, πρέπει να το θυμόμαστε αυτό, γεννά πάντοτε την λεπτότητα, την επιθυμία να διερευνά κανείς εις βάθος – όχι όμως αρρωστημένα και σχολαστικιστικά- μήπως λύπησε ακόμη και στο παραμικρό τον αδελφό. Αγάπη θα πει ευαισθησία, και μάλιστα μεγάλη –δεν είναι το ίδιο με την υποχονδρία. Εξετάζει λοιπόν ο πιστός τα έργα του πριν προσέλθει στο Άγιο Ποτήριο, προσέχοντας να υπάρχει στην καρδιά του «αγαπητική διάθεση», όπως μας λέγει ο πατήρ, ενώ ταυτόχρονα απαιτείται «και να έχει τουλάχιστον

αποβραδὶς νηστεύει». Ὅπως διαφαίνεται θαυμάσια και στο γνωστό παραμῦθι του «Μικροῦ Πρίγκιπα», ὑπάρχει ἓνα εἶδος «ιεροτελεστίας της αγάπης», που συνιστᾷ μέρος του ορισμοῦ της: ὅταν περιμένουμε κάποιον πολυαγαπημένο, στολιζόμαστε, και αὐτός ο καλλωπισμός εἶναι το νόημα της «νηστείας». Αναμένουμε με πόθο και χαρά τον Νυμφίο. Δεν διασκορπίζομαστε σε τίποτε ἄλλο, γιατί ο Θεός, ως «μανικός εραστής», κατὰ τον ἅγιο Νικόλαο Καβάσιλα, εἶναι «ζηλόφθονος». Αγάπη σημαίνει να ξέρεις να αναμένεις, δηλαδή να νηστεύεις.

«Δεν μπορείτε ἐπίσης να κοινωνήσετε, αν προηγουμένως δεν ἔχετε ζητήσει την ευλογία του γέροντα. Μπορεῖ (η εξομολόγηση) να μην εἶναι πάντα απαραίτητη, μιας και σας γνωρίζω, ὅμως η ευλογία εἶναι απαραίτητη, τουλάχιστον ἐνὸςω δεν απουσιάζω.». Και ο πατήρ Αιμιλιανός προχωρεῖ με τα ἐξῆς σημαντικά: «Η μετάληψη δεν εἶναι ατομικό γεγονός, ἀλλὰ ἐκκλησιαστικό. Γιατί η Ἐκκλησία εἶναι ἐκείνη που συγκατατίθεται και μας δίνει την ευλογία να προσέλθουμε». Εἶναι σαφές ὅτι το μυστήριο της εξομολόγησης, και η συνακόλουθη ευλογία του γέροντα (ἢ του πνευματικού) για μετάληψη, δεν ατομικοποιεῖ το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, ὅπως λανθασμένα νομίζουν μερικοί. Ἀντιθέτως, διατρανώνει σαφώς τον ἐκκλησιολογικό του χαρακτήρα, το γεγονός ὅτι η Ευχαριστία εἶναι το συστατικό θεμέλιο της ἰδίας της Ἐκκλησίας. Η Ἐκκλησία συγκροτεῖται διὰ της Ευχαριστίας, και εἶναι αὐτή που, διὰ του Ἐπίσκοπου και του πνευματικού (ως εκπροσώπου αὐτοῦ), δίνει την ευλογία να προσέλθει κανεὶς στο μυστήριο (τα ἐπιτίμια ἐπιπροσθέτως ἔχουν ως γνωστόν θεραπευτικό χαρακτήρα και ὄχι τιμωρητικό).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη ἐδῶ](#)